

Ελ. Β. 17

5 Απριλίου 1960

Κε. Ίωάννην Σουτζανού
Δικηγόρον Μητρώου 31

Τό Μέλλον τῆς Χαλκιδικῆς

Ἡ ἐπιφυλλίδα μας

Ο ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΑ 1909

Στῆ Θεσσαλονίκη υφίσταται καὶ ὁρᾷ ὁ Παγχαλκιδικὸς Σύλλογος. Τὸ 1954 οἱ συμπατριῶτες μας μετ' ἑκαμὴν τὴν τιμὴν νὰ μετ' ἐκλέξουν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου καὶ σὲ μιὰ ἀγκυλιῶ μὲς τότε στὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τονίζαμε τὰ ἑξῆς: «Ἐ- λχομε, οἱ Χαλκιδικῶτες, στῆ Θεσσαλονίκη, μιὰ πολυἀριθμὴν παροικία. Εἴμαστε χιλιάδες. Ὅλες αὐτὲς οἱ δυνάμεις πρέπει νὰ δραστηριοποιηθοῦν, νὰ κινητοποιηθοῦν καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν στὸν ΠΑΓΧΑΛΚΙΔΙΚΟ: Γιὰ νὰ γίνῃ ὁ Σύλλογός μας μιὰ ὀργανοποίησις ἠθικὰ καὶ ὕλικα ἰσχυρὴ, ὅπου κάθε Χαλκιδικιώτης νὰ μπορῇ νὰ βροῖσῃ τὴν προστασία, τὴν ἠθικὴ ἀρωγὴ καὶ τὴν ὕλικὴ ἀνακούφισις τοῦ στίς στερήσεις καὶ τὰ ἀτυχήματά του. Καὶ γιὰ νὰ παύσῃ ὁ Σύλλογός μας, στὰ κοινωνικὰ καὶ δημοτικὰ πράγματα τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ σπουδαῖο ρόλο ποὺ ἡ δύναμις του καὶ ἡ προέλευσις καὶ ἡ θέσις τῶν μελῶν του τὸν προορίζουν.

Πρέπει νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουμε τὸ γρηγορώτερον γραφεῖα. Καὶ νὰ προχωρήσουμε ὑστερα στὴν ἀπόκτησι τοῦ Ἐντευκτηρίου του, τοῦ Ἐντευκτηρίου τῆς Χαλκιδικῆς στῆ Θεσσαλονίκη, τόπο συγκεντρώσεως, ἀλλήλογραφίας, ψυχολογίας καὶ μορφώσεως τῶν συμπατριωτῶν μας. Καὶ χίλια - δυὸ ἄλλα πράγματα μποροῦν καὶ πρέπει νὰ γίνωσι. Σκεφθῆτε πὸς ὑπάρχουν μεταξύ μας ἄνεργοι ποὺ πρέπει μετ' ἐνέργειες τοῦ Συλλόγου μας νὰ βροῦν δουλειὰ, ἄρρωστοι ποὺ πρέπει νὰ βροῦν περίθαλψιν, πατριῶτες μας ποὺ σπίζουν ἀκόμη σὲ παράγκας καὶ πρέπει νὰ στεγασθοῦν.

Ἄλλὰ τὸ ἔργο αὐτὸ, μόνον ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νὰ τὸ πραγματοποιήσουμε ὅσον ἐνθουσιαστικὰ καὶ ἂν ἔχομε, ὅσον ἐργατικότητά καὶ ἂν δεῖξουμε. Ἐχομε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἐνάχυσιν τοῦ καθ' ἑνὸς σας, ἀπὸ τὴν συμπαραστάσιν ἄλλων τῶν μελῶν. Καὶ πιστεύαμε καὶ ἐλπίζουμε πὸς τὴν βοήθειάν σας αὐτὴν θὰ τὴν ἔχομε ἀμέριστη καὶ ἐνθουσιώδη.

Θέλουμε πρῶτα - πρῶτα νὰ καταρτίσουμε τὸ Μητρώον τῶν Χαλκιδικῶν, ποὺ παραμένουν στῆ Θεσσαλονίκη, γιὰ σκοποὺς ἀπὸ πολλὰς

ἀποφῆς ὠφελίμου. στὴν παροικία. Καὶ ζήτομε ἀπὸ τὸν καθένα σας νὰ γράψῃ σ' ἓνα κομμάτι χαρτί, τὸ ὀνοματεπώνυμο, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴ διεύθυνσιν τῶν Χαλκιδικέων ποὺ ἔχει, καὶ νὰ μὲς στείλῃ τὸ χαρτί αὐτὸ τῷ γρηγορώτερο. Τώρα κανένας δὲν πρέπει νὰ μείνει ἔξω ἀπὸ τὸν Σύλλογόν, ἂς ἐνωματωθοῦμε ὅλοι σ' αὐτόν. Ἄς προτρέψουμε ὅλους τοὺς συγγενεῖς μας, ὅλους τοὺς φίλους μας, ὅλους τοὺς γνωστούς μας Χαλκιδικιώτες νὰ ἐγγραφοῦν καὶ αὐτοί. (Ἄς ἀνακρινώσουμε ἐδῶ ὅτι ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου στὴν προσεχῆ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ εισηγηθῇ τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ, γιὰ μιὰ ἀντιπροσωπευτικώτερον συμμετοχὴ ὅλης τῆς Χαλκιδικῆς στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο).

Ἀποβλέπουμε καὶ στοὺς Χαλκιδικιώτες ποὺ ζοῦν στὸ ἑξωτερικόν. ἀποτεινόμεστε καὶ σὲ κείνους ποὺ κατὰ τὸν ἓνα ἢ ἄλλον τρόπο συνδέθησαν μετ' τὴν Χαλκιδικίαν. Καὶ καλοῦμε καὶ τίς συμπατριώτισσές μας νὰ ἀναπτύξουν τὴν δραστηριότητά τους στοὺς τομεῖς τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης τοῦ «Παγχαλκιδικοῦ».-)

Ἡ ἐνεργὸς ἀνάμοιξις μου ὅμοια στὴν πολιτικὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία μου νὰ διατηρῆσθῃ ὁ Σύλλογος τὸν ἀπολιτικὸν τὸν χαρακτῆρα μετ' ἀνάγκαις πολὺ γρήγορα νὰ ἀπομακρυνθῆ τῆς προεδρίας. Μετ' ἀπεδέχθητε σ' αὐτὴν ὁ ἐγκρίτος δικηγόρος κ. Ἀθανάσιος Φιλλιππίδης ὁ ὁποῖος περιστοιχιζόμενος ἀπὸ ἓνα ἐκλεκτὸν διοικητικὸν Συμβούλιον κάνει πᾶν τὸ δυνατόν καὶ μέσα στίς περιορισμένες οικονομικὰς δυνατότητας τοῦ Συλλόγου γιὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ σωματείου μας.

Ποιοὶ ὅμως ἔχρουν ὅτι ὁ Παγχαλκιδικὸς Σύλλογος ἰδρύθηκε τὸ πρῶτον στὰ 1909; Καὶ μάλιστα ὅτι εἰς ἀναπτύξιν τότε μιὰ εὐτυχετὴ δράσι Σίγγουρα πολλοὶ λίγοι. Ὁ ὕπογραφοῦμενος δὲν εἶχε ἰδέαν τοῦ πράγματος αὐτοῦ, γι' αὐτὸ καὶ δοκίμασα μιὰ ζωντὴν ἐκπληξὴν ὅταν ἀνασκαλεῖσθας τὸ οἰκογενειακὸν του ἀρχεῖον βρῆκα μιὰ κατασκευασμένην βροσοῦρα: «Λογοδοσία τῶν ὑπὸ τοῦ ἑ Θεσσαλονικῆ Παγχαλκιδικοῦ Συν-

δέσμου πεπραγμένων κατὰ τὸ α'. ἔτος τῆς ἰδρύσεώς του».

Ὁ Παγχαλκιδικὸς Σύνδεσμος, ἔτσι τότε ὀνομαζόνταν ὁ Παγχαλκιδικὸς Σύλλογος ἰδρύθηκε τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1909. Εἶχε ἔδρα τὴ Θεσσαλονίκη ἀλλὰ εἶχε ὀργανωμένα τμήματα σ' ὅλη τὴν Χαλκιδικίαν ποὺ εἶχαν τοὺς ἀντιπροσώπους τους στὴν κεντρικὴ ὀργανοποίησιν τῆς Θεσσαλονίκης. Νὰ τὰ τμήματα αὐτὰ μετ' οὓς ἀντιπροσώπους των:

Πολυγύρου, Γεώργιος Παπανικολάου, Ιατρός, Ἐπανομή, Πόλ. Μοσχιδῆς, Κασσάνδρας, Κων. Τριανταφύλλου, Βασιλικῶν, Παν. Παναγιωτάκης, Γαλατῆς, Νικόλαος Κοντόπουλος, Νικήτης, Ἄγγελος Φιλλιππίδης, Λαυρεντιοῦ, Γεώργιος Καραγκάνης, Ἰερισσοῦ, Δημήτριος Σωνίδης, Λειβαδίου, Ἀθανάσιος Τσιλιπάκος, Βέβδου, Ἰωάννης Μαχίλης, Ζαγκλιβερίου, Εὐάγγελος Πανδούλας, Ἰσβόρου, Ζάχος Εὐσταθιάδης.-

Ἡ δράσις τοῦ Συλλόγου στὸ 1909 ἦταν πολυσχιδῆς, καταπληκτικὴ, σ' ὅσους τομεῖς στὸν ἔθνον, στὸν κοινωνικόν, στὸ μορφωτικόν. Ἐφρόντισε νὰ ἐπανδρώσῃ μετ' ἀσκήλους τίς φτωχὰς κοινότητες τῆς Χαλκιδικῆς. Μετ' ὑποτροφίας τῆς ἐσπουδάσαν στὸ 1909 εἰκοσι μαθητῆς. Ἐπτά ἀπὸ τὴν Γαλατῆα, Οἱ Γεώργιος Ν. Κώττας, ἡ Μαρία Κουτζαρῆ, ὁ Σταῦρος καὶ ἡ Σουλτάνα Ἀχιλέως, ὁ Μιχαὴλ Σαχκαλῆς, ὁ Μιχ. Συνανίδης καὶ Χριστόδουλος Παπαγεωργίου. Τρεῖς ἀπὸ τὰ Βασιλικὰ, ὁ Σπύρος Καραβασίλης, ὁ Πασχάλης Μητρούλης καὶ ὁ Βασ. Παπαθανασίου. Ἐνας ἀπὸ τὴν Ἐπανομή, ὁ Σπύλ. Σακελλαρίου. Δύο ἀπὸ τὰ Ραβδὰ τὰ σημερινὰ Πετροκέρασα, ὁ Μιχ. Κωτινοῦδης καὶ ὁ Σωτήριος Ἰωάννου. Ἐνας ἀπὸ τὴν Κασσάνδρα, ὁ Χριστόδουλος Δαραβίγιας. Ἐνας ἀπὸ τὴν Σουιά, ὁ Ἄγγελος Καρρᾶς. Ἐνας ἀπὸ τὸν Ἄγ. Νικόλαον, ὁ Καλλικρατίδης Ἀρσένης. Ἐνας ἀπὸ τὴν Νικήτη, ὁ Χρῆστος Παπασπῆστος καὶ ἓνας ἀπὸ τὰ Γιαννιτῶν, ὁ Σωτήριος Ἀραπάκης.-

Ἐξετύπισε σὲ ἰδιαίτερα φυλλάδια «Συνοπτικὰς ὁδηγίας περὶ Σωφρίας καὶ κτηνοτροφίας καὶ τῶν συναφῶν

αὐταῖς κλάδων» καὶ τὰ διένειμε δωρεὰν στίς Κοινότητες τῆς Χαλκιδικῆς. Διέθεσε σὲ ἀναξιοπαθοῦντας συμπατριῶτας γρόσια 1.205. Ἐνίσχυσε τὸ σχολικὸν Ταμεῖον «τῆς μικρᾶς καὶ ἀπόρου Κοινότητος» Καραμπουροῦ μετ' τρεῖς χρυσῆς λίρας Τουρκίας. Διοργάνωσε διάλειψιν «Περὶ Χαλκιδικῆς» μετ' ὀμιλητὴν τὸν Γεώργιον Καραγκάνην, τὴν ἐτύπισε σὲ ἰδιαίτερα φυλλάδια καὶ τὴν διένειμε στὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ στὰ διάφορα σωματεῖα τῆς Χαλκιδικῆς. Καὶ προέβη στὴν ἄδρυσιν τοῦ «Πρακτορείου τῶν ὑπηρετριῶν». Φαίνεται ὅτι ἑκατοντάδες κοριτσιῶν ἐρχότανε ἀπὸ τὴν Χαλκιδικίαν εἰς τὴν Θεσ. νίκην γιὰ νὰ δουλέψουν καὶ νερά καὶ ἀπροστάτευτα ποὺ ἦταν ἀκολουθοῦσαν τὴν αὐτὴν τῆς ἀπολείας». Καὶ ὀργανώθηκε τὸ «Πρακτορεῖον τῶν ὑπηρετριῶν» μετ' σκοπὸν πρῶτον νὰ ἀνακούφῃ αὐτὰ τὰ ρεῦμα τῆς συρροῆς κοριτσιῶν ἀπὸ τῆς Χαλκιδικῆς εἰς Θεσ. νίκην καὶ δευτέρω νὰ προστατεύσῃ, ὅσα ἐρχότανε.-

Στίς 7 Φεβρουαρίου 1910 ἔγινε ἡ πρώτη «Γενικὴ τῶν Μελῶν Συνεδρίασις». Σ' αὐτῇ ἔγινε ἡ λογοδοσία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατατέθηκε ὁ ἀπολογισμὸς τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν δαπανῶν, ἐξελέγη τριμελὴς «Ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία» καὶ ἔγινε ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Αἱ εἰσπράξεις ἀνέρχονταν σὲ ποσὸν τῶν 15.154 γροσίων. Προήρχοντο ἀπὸ ἐγγράφας, ἀπὸ δωρεὰς, ἀπὸ τίς εἰσπράξεις Πρακτορείου καὶ ἀπὸ ἀπερίσμητα χοροσπερίδης.-

Δαπάνες ἦταν: μισθὸς εἰσπρακτῶν, ἐνοίκια πρακτορείου καὶ συνδέσμου, ὑποτροφία, διάφορα βοηθήματα, συνδρομὴ εἰς ἐφημερίδας κ.λ.π.

Σὲ ἄλλο φύλλον τοῦ «Μέλλοντος» θὰ δώσουμε στὴ δημοσιότητα τὴν ἐκθεσὴν αὐτῶν πεπραγμένων ποὺ ἀναγνώσθητε στὴ γενικὴ συνέλευσιν ἀπὸ τὸν ἀειμνηστον ἰατρὸν Γεώργιον Παπανικολάου. Εἶναι ἐξαιρετικῶς ἀπὸ κάθε ἀποψη ἐνδιαφέροντος. Στὸ ἴδιον φύλλον θὰ καταχωρήσουμε καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἰδρύσεώς του ποὺ ἀνέρχονται σὲ 320.-
Στέφανος Α. Κότσιανος.

Τὰ νέα βιβλία

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΓΑΝ. ΚΟΤΣΙΑΝΟΥ:
«Ἡ συμμετοχὴ τῆς Χαλκιδικῆς
στὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1878». Ἀ.
νάτυπος ἀπὸ τὰ Χρονικά τῆς Χαλ.
κιδικῆς, Θεσσαλονίκη 1973.

Δυνα 29. 3. 1973